

**ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧИЙН
2019 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ**

Агуулга

Агуулга.....	1
1. Аудитын гэрчилгээ	2
2. Аудитын тайлан	4
2.1. Оршил.....	4
2.2. Аудит хийх үндэслэл, зорилго, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага	4
2.3. Аудитад мөрдсөн бодлого, журам, арга зүй, шалгуур үзүүлэлт	4
2.4. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүйн орчин.....	5
2.5. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, санхүүгийн үйл ажиллагаа болон дотоод хяналттай холбоотой хүчин зүйлсийн үнэлгээ	5
2.6. Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон эрсдэл, түүнийг үнэлсэн байдал	6
2.7. Материаллаг байдлын суурь сонгосон үндэслэл, тайлбар.....	6
2.8. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд.....	6
2.9. Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	7
2.10. Аудитаар хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн.....	7
2.11. Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	9
2.12. Шилэн дансны мэдээлэл	9
2.13. Өмнөх аудитаар өгсөн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт	9
2.14. Дүгнэлтийн хэлбэр, үндэслэл.....	10
3. Менежментийн захидал.....	11
4. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	13
4.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	13
4.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	15
4.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	17
4.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	19
5. Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт.....	20

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
ШУТИС	Шинжлэх ухаан технологийн их сургууль
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

ДУЛААНЫ ТЕХНИК,
ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ЭКОЛОГИЙН
ХҮРЭЭЛЭНГИЙН ЗАХИРАЛ
Б.ЖАРГАЛСАЙХАН ТАНАА

2020.02.27 № 06/638

танай _____-ны № _____-т

Аудитын гэрчилгээ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон санхүүгийн тайлан, тодруулгад санхүүгийн тайлангийн аудит хийв.

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт болон мөнгөн гүйлгээний тайланг материаллаг зүйлсийн хувьд Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон холбогдох стандартад нийцүүлж, Сангийн сайдын баталсан бодлого, журам, зааврын дагуу үнэн, бодитой, шударга илэрхийлсэн тул зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргаж байна.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартад нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, зааврын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Аудитаар Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, тодруулга дах үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэл хөтлөлт, программ хангамж, дотоод хяналтын систем болон удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг шалгаж, аудитын санал дүгнэлтийг дэмжих нотлох зүйлсийг хангалттай цуглуулсан.

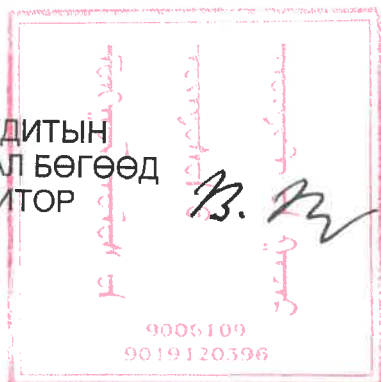
Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэсэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.

Үүрэг, хариуцлага

Дулаан техник үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, тодруулгыг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт болон холбогдох бусад стандарттай нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН
ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ БӨГӨӨД
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2. Аудитын тайлан

2.1. Оршил

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг тус хүрээлэнгийн захирал Б.Жаргалсайхан танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн гол зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц асуудал, залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил, тодруулга зэрэг аудитын үр дүн, аудитын дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн мөнгөн хөрөнгийг хэмнэлттэй үр ашигтай зарцуулах, нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан боловсруулан мөрдөж ажиллах, анхан шатны баримтын бүрдлийг хангаж ажиллах, нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгох зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

2.2. Аудит хийх үндэслэл, зорилго, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага

Бид Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болгосон санхүүгийн тайланд аудит хийлээ.

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн гаргасан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төсвийн шууд захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

Харин тухайн санхүүгийн тайланг дээрх хууль болон бодлого, журмын дагуу материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлсэн эсэхэд санал дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Аудитыг 2020 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрөөс 2020 оны 2 дугаар сарын 18-ны өдрийн хооронд хийж гүйцэтгэн, аудитын тайланг 2020 оны 2 дугаар сарын 21-ний өдөр эцэслэн баталгаажуулж, Төсвийн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн “Дундманхайдай Аудит” ХХК-ийн захирал Ж.Бямбажав, аудитор Г.Цэдэнбалжир нар хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэн 2019 оны санхүүгийн тайланг Үндэсний аудитын газар, “Дундманхайдай Аудит” ХХК-д 2020 оны 1 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 10 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

2.3. Аудитад мөрдсөн бодлого, журам, арга зүй, шалгуур үзүүлэлт

АДБОУС, АОУС, нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн бусад зарчимд тулгуурласан Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Төрийн аудитын байгууллагаас санхүүгийн тайланд аудит хийх журам, санхүүгийн тайлангийн аудитад баримтлах ерөнхий чиглэл, арга зүйг мөрдөн ажиллав.

Дээрх стандарт, зарчим, журамд нийцүүлж аудитын үе шатны ажлыг гүйцэтгэж, холбогдох ажлын баримт материалаар баталгаажуулсан болно.

2.4. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүйн орчин

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэн нь зорилгоо “Судалгааны ажлын үр дүнг орчин үеийн шаардлагад нийцүүлэх, шинжлэх ухааны ач холбогдлыг нийгэмд сурталчлан таниулах, техник технологийн шинэ шийдлийг нэвтрүүлэх, эрдэм шинжилгээ-сургалт-үйлдвэрлэл зэрэг зохимжтой хэлбэрийг оновчтойгоор хослуулан хөгжүүлэх, импортыг орлох брэнд бүтээгдэхүүн бий болгох” гэж тодорхойлсон.

Дээрх зорилгын хүрээнд дараах үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Дулаан-масс солилцооны ба шаталтын онол, дулаан хангамж, уурын ба усан халаалтын тогооны хийц технологи, эх орны буюу шинэ материал түүхий эдээр хийсэн бүтээгдэхүүний дулааны физикийн параметруудийг тодорхойлох, нарны энергийг дулаан хангамж, хөргөлтийн системд ашиглах;
- Эх орны эрчим хүчний үйлдвэрүүдийг зүүн хойд Азийн эрчим хүчний системд зохих байр суурьтайгаар, экологийн баримжаатай хөгжих гарцыг судлах;
- Шаталт, хий шингэний хөдөлгөөний математик загварчлал, оновчлол;
- Хот суурин, үйлдвэрийн экологийн карт зохиох, орон сууц, нийтийн аж ахуй, үйлдвэрийн хатуу хаягдлыг боловсруулан ашиглах технологи, үйлдвэрийн экологийн эдийн засгийн үнэлгээ, мөн энэ чиглэлээр арга зүй боловсруулах;
- Дээрх чиглэлээр дэлхийд бий болж байгаа шинжлэх ухаан техник, технологийн мэдээллийг судлах, сан байгуулах, чиг баримтлалыг холбогдох төр захиргааны байгууллагад өгөх, санал боловсруулах.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд өөрчлөлт ороогүй байна.

2.5. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, санхүүгийн үйл ажиллагаа болон дотоод хяналттай холбоотой хүчин зүйлсийн үнэлгээ

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, санхүүгийн үйл ажиллагаа, дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хянасан болно.

Тус хүрээлэн нь Боловсрол соёл, шинжлэх ухаан, спортын яамны хэмжээнд мөрдөж байгаа 2017 оны 02 дугаар сарын 07-ны өдрийн А/40 дугаар сайдын тушаалаар батлагдсан “Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг”-ийг мөрдөн ажиллаж байна. Тус баримт бичиг Сангийн яамнаас хэрэгжүүлж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байгаа ч тухайн байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт нийцээгүй байна.

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэн нь санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаандаа “Санхүүгийн тооцоолох групп” ХХК-ийн “Acolous”, “Payroll” программ хангамж ашигладаг байна.

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй байна.

2.6. Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон эрсдэл, түүнийг үнэлсэн байдал

Аудитаар Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн бэлтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй нотолгоо олж авахын тулд байгууллагын гадаад дотоод орчин, дотоод хяналтыг судлан, эрсдэлтэй асуудлыг илрүүлж, үнэллээ.

Аудитын төлөвлөлтийн үе шатанд 33 эрсдэлтэй асуудалд горим сорил хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж баталгаажуулсан болно.

2.7. Материаллаг байдлын суурь сонгосон үндэслэл, тайлбар

Аудитыг төлөвлөх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 1320, АОУС 320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2019 оны батлагдсан нийт зарлагын төсвийг сонгож, эрсдэлийн түвшнийг дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд сонгосон суурь үзүүлэлтийн дүн 288,523.4 мянган төгрөгөөс тооцон 5,770.5 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тодорхойлж, баталгаажууллаа.

Гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянаж материаллаг байдлын түвшнийг тооцохдоо суурийг 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал дээр урьдчилж гарсан зардлыг нэмж тодорхойлон 2 хувиар буюу 27,153.9 мянган төгрөгөөр тогтоолоо.

2.8. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 1,049,125.0 мянган төгрөгөөр буюу 55.5 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Мөнгөн хөрөнгө	35,683.4	132,571.1	96,887.7
Авлага	15,037.2	117,770.8	102,733.6
Урьдчилгаа	317,002.3	1,284,301.3	967,299.0
Бараа материал	72,961.3	71,982.4	(978.9)
Үндсэн хөрөнгө	1,449,152.7	1,332,336.3	(116,816.4)
Нийт хөрөнгийн дүн	1,889,836.9	2,938,961.9	1,049,125.0
Өглөг	-	1,331.8	1,331.8
Урьдчилж орсон орлого	15,156.9	-	(15,156.9)
Цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	1,874,680.0	2,937,630.1	1,062,950.0
Өр төлбөр, цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	1,889,836.9	2,938,961.9	1,049,125.0

Өмнөх оны үзүүлэлтээс мөнгөн хөрөнгө, авлага, урьдчилж гарсан зардал, бараа материал, үндсэн хөрөнгийн дансанд материаллаг өөрчлөлт гарсан байна. Тухайлбал:

Авлага дансны үлдэгдэл 102,733.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь тендерийн баталгааны төлбөр банканд байршуулсан байна. Авлага дансны эхний үлдэгдлийг тайлант хугацаанд барагдуулсан. Урьдчилж гарсан зардлын дансны үлдэгдэл 967,299.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь тендерийн ажил гүйцэтгэхэд гарсан зардлыг хуримтлуулан тооцсон нь нөлөөлж байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл буурсан нь үйл ажиллагааны болон ашиглалтын зардлын гүйцэтгэлтэй холбоотой байна. Бараа материалын дансны

үлдэгдэлд 2017 онд худалдаж авсан ашиглалтгүй 2,000.0 мянган төгрөгийн ком сэлбэг материал байна. Энэ нь сэлбэг удаан хадгалснаас үнэ цэнээ алдах, үргүй зардал гарах нөхцөлийг бүрдүүлж байна.

Үндсэн хөрөнгө дансанд Шинжлэх ухаан технологи сэтгүүл 100 ширхгийг 729.0 мянган төгрөгөөр худалдан авсан бөгөөд үндсэн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл 116,816.4 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант үед тооцсон элэгдлийн зардалтай холбоотой байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 15,156.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны урьдчилж орсон орлогын үлдэгдэл тооцоог өмнөх оны хуримтлагдсан ашигт хааснаас шалтгаалсан байна. Өр төлбөр дансны үлдэгдэл нь 1,331.8 мянган төгрөгийн ХХОАТ-ын өглөг байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 2,937,630.1 мянган төгрөг болж 1,062,950.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүн нэмэгдсэнээс шалтгаалсан байна.

2.9. Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй. Гэвч тус хүрээлэнгийн үйл ажиллагааны чиглэл статус, бүтэц, зохион байгуулалт тодорхой бус төсвөөс санхүүжилт авдаггүй, ТӨБЗГ-аар зорилтот түвшин батлуулаагүй байна. ШУТИС-ийн захирлаар 2019 оны орлого, зарлагын төлөвлөгөө батлуулсан нь бодит байдалтайгаа нийцээгүй байна.

Тайлант онд Төсвийн шууд захирагч 2019 оны өөрийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх хөтөлбөр боловсруулан 288,523.4 мянган төгрөгийн орлого, зарлагын төсвийг ШУТИС-ийн захирлаар батлуулсан байна. Тус төсөвт 40,700,0 мянган төгрөгийг тогтмол зардалд, 217,823.4 мянган төгрөгийг шууд бус зардалд, 30,000.0 мянган төгрөгийг эрдэм шинжилгээ инновацын үйл ажиллагааны зардалд тус тус зарцуулахаар батлагджээ.

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэн тайлант онд 288,523.4 мянган төгрөгийн орлого төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 1,438,193.0 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 498.5 хувиар биелүүлсэн байна. Орлого өмнөх оноос 666,066.5 мянган төгрөг буюу 86.3 хувиар өссөн нь Эрчим хүчний яамнаас зарласан тендерт шалгарсан ажлын санхүүжилтээр орлого нэмэгдсэнээс голлон шалтгаалсан байна.

Нийт зардлын 288,523.4 мянган төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр үйл ажиллагаандаа 390,399.9 мянган төгрөгийг зарцуулсан нь дээрх баталсан зарлагын төсвөөс 101,876.9 мянган төгрөг буюу 35.3 хувиар илүү байна.

Цаашид үйл ажиллагааны чиглэлээ тодорхойлж шийдвэрлүүлэх, ТӨБЗГ-тай гэрээ байгуулж, зорилтот түвшин батлуулж ажиллах шаардлагатай байна.

Тус хүрээлэн нь улсын төсвөөс санхүүжилт авдаггүй, зорилтот түвшин батлуулаагүй орлого, зардлын гүйцэтгэл тайлагнаагүй хэтрэлт, хэмнэлтийн шалтгааныг тодорхойлох боломжгүй байна.

2.10. Аудитаар хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Аудитыг төлөвлөх үе шатанд тогтоосон 33 эрсдэл, гүйцэтгэх үе шатанд 33 эрсдэл тодорхойлж нийт 33 горим сорил хэрэгжүүллээ.

Аудитаар нийт 408,588.3 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 384,797.8 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 15,236.6 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 акт тогтоож, 5,000.0 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага хүргүүлж, 3,553.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 4 зөвлөмж өглөө. Үүнээс:

1 Тус хүрээлэн нь 1935 мкв талбай бүхий конторын зориулалттай барилгыг эзэмшдэг бөгөөд 925 мкв талбайг 1 жилийн хугацаатайгаар Шинжлэх ухаан технологийн их сургуулийн харьяа Уул уурхайн хүрээлэнд түрээсэлж байна. Түрээсийн орлогын 30 хувь буюу 11,655.0 мянган төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлээгүй нь Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2016 оны 119 дүгээр тогтоолоор баталсан “Төрийн өөрийн өмчийн эд хөрөнгийн түрээсийн төлбөрийн жишиг үнэ батлах тухай журам”-ын 1-д “Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь ... түрээслүүлэх төлбөрийн хэмжээг түрээслэгчийн эрхэлж буй үйл ажиллагааны ангилал, салбарын чиглэлийг харгалзан дараах байдлаар тогтооно” “Бусад зориулалт-10,000.00 төгрөг” гэж заасантай тус тус нийцээгүй ба “ эрх ба үүрэг”, “тохиолдсон байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Улсын төсөвт төвлөрүүлээгүй 11,655.0 мянган төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоосон.

2. Бусад этгээдээс худалдан авалт хийсэн үнээс ХХОАТ суутган тооцоогүй нь ХХОАТ-ын 23.1-т Энэ хуулийн 17 дугаар зүйл, 22.1.4-т зааснаар тодорхойлсон орлогын жилийн дүнд 10 хувиар тооцож, албан татвар ногдуулна , Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэж заасантай нийцээгүй, “Оршин байх”, Үнэн зөв байдал”, “Иж бүрэн байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Бусад этгээдээс худалдан авалт хийсэн үнээс ХХОАТ суутган тооцоогүй 3,581.6 мянган төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоосон.

3. Иргэн, хуулийн этгээдтэй сарын 4.0 хувийн хүүтэй гэрээ байгуулж 155,500.0 мянган төгрөгийн санхүүгийн зээлийн өр төлбөр үүсгэсэн, зээлийн хүүд 5,000.0 мянган төгрөгийг төлсөн нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.5-т "төсвийн захирагч төсвийн орлогыг барьцаалах, түүгээр баталгаа гаргахгүй байх;", 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх", 6.6.2-т "төсвийн захирагч нь төсвийн асуудлаа өөрийн харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчаар дамжуулан шийдвэрлүүлдэг байх;" гэсэн заалтуудтай нийцээгүй, “Тохиолдсон байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн захирагч нь төсвийн асуудлаа өөрийн харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчаар дамжуулан шийдвэрлүүлдэг байх, зээлийн өндөр хүү төлж үр ашиггүй зардал гаргахгүй байх, зээлийн өр төлбөр үүсгэхгүй ажиллах албан шаардлага хүргүүлсэн.

4. Мөнгөн хөрөнгийн дансанд 12,500.0 мянган төгрөгийн зээлийн орлогын гүйлгээг буруу ангилан бүртгэсэн байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.4.-д "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн тайланд залруулсан.

5. Худалдан авсан нүүрсний орлого, зарлагыг бараа материалын дансанд бүртгээгүй шууд зардлаар тайлагнасан. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д “Төсвийн байгууллага нь Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүрэн аккурэл суурьтай нягтлан бодох бүртгэл хөтөлнө.” гэснийг хэрэгжүүлээгүй.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн тайланд залруулсан.

6. Шатахуун зарцуулалтын тайланг бараа материалын тайлангаас 161.0 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан, байгууллагын хөрөнгөд бүртгэлгүй ажилтны хувийн автомашинд тушаал, шийдвэргүйгээр шатахууны талон олгож зарцуулсан байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн тайланд залруулсан.

7. Өмнөх аудитаар тогтоосон 494.5 мянган төгрөгийн төлбөрийн актыг барагдуулаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудит хийх явцад төлбөрийн актыг барагдуулсан.

8. Тайлант хугацаанд гарсан 498.9 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг дутуу бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийн үнэн зөв гаргах үндэслэл болно", 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно." гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн тайланд залруулсан.

9. Мөнгөн гүйлгээний тайланг шалгахад 38,000.0 мянган төгрөгийн өглөгийг буруу ангилан орлогын дансанд бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккруэл сууриар хөтөлнө." гэсэн заалттай нийцээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн тайланд залруулсан.

10. Мөнгөн хөрөнгийн данснаас урьдчилж гарсан зардал 326,143.9 мянган төгрөгийн гүйлгээг шууд зардалд бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккруэл сууриар хөтөлнө." гэсэн заалттай нийцээгүй.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн тайланд залруулсан.

Аудитаар илэрсэн 3,553.9 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 4 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгалаа.

2.11. Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Хөрөнгийн ангилал, ашиглалт, үнэлгээ, гэрээний үүргийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудлуудыг аудитад хамруулж амжаагүй тул дараагийн аудитад хамруулан горим, сорил хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

1. Үндсэн хөрөнгийн дансанд ашиглаж байгаа боловч үлдэх өртөг "0" үлдэгдэлтэй болсон 505,395.1 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй 80 нэр төрлийн хөрөнгүүд байна.
2. Бараа материалын дансанд Зуухны хөгжлийн төвийн 70 м хашаа, 2 ш ном нийт 2,141.0 мянган төгрөгийн үнэ бүхий үндсэн хөрөнгө бүртгэлтэй байна.
3. Харилцагч байгууллагуудтай байгуулсан гэрээний биелэлт, гэрээг дүгнэж акт үйлдэж, үр дүнг тооцсон эсэхийг хамруулна.

2.12. Шилэн дансны мэдээлэл

Тус хүрээлэн Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлээгүй, холбогдох мэдээллийг шилэн данс цахим хуудсанд байршуулаагүй байна.

2.13. Өмнөх аудитаар өгсөн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 62,305,6 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 12,149.5 мянган төгрөгийн 2 төлбөрийн акт тогтоосныг барагдуулсан,

44,920.6 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага хүргүүлснийг хэрэгжүүлсэн, 5,235.5 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 4 зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлж ажилласан байна.

2.14. Дүгнэлтийн хэлбэр, үндэслэл

Бид Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийж, баталгаажуулах ажлыг АДБОУС-ын дагуу, Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн гүйцэтгэсэн.

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлт болон бусад илчлэл тодруулгыг холбогдох хууль, УСНББОУС-ын дагуу материаллаг байдлын хувьд үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн эсэхийг Аудитын гэрчилгээнд тодорхой дурдав.

3. Менежментийн захидал

Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайлангийн аудит бүрийн төгсгөлд аудитаар илрүүлсэн зүйлсийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг үйлчлүүлэгч, түүний удирдлагад зориулж бэлтгэдэг бөгөөд түүнд санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналын бодлого, үйл ажиллагаа, дотоод хяналтыг сайжруулах зөвлөмжийг тусгадаг.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга аудитын үр дүн, дүгнэлтээс урган гарсан болно. Санхүүгийн тайлан, бусад илчлэл тодруулгын талаар санал дүгнэлт гаргахад бидний бодлого, горим зориулагдсан.

Энэ нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, горимыг зөвхөн аудитыг үр нөлөөтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах цар хүрээнд дахин хянасан бөгөөд оршиж буй бүх сул талыг гаргаж ирэх боломжгүй юм.

Тиймээс аудитын тайланд тусгасан зөвлөмж нь аудит хийх үеийн нөхцөл байдлын талаарх бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг илэрхийлж байгаа болно.

Харин эдгээр зөвлөмжийг та бидний хамтын ажиллагааны байр сууринаас гаргасан бөгөөд аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Менежментийн захидалд дурдсан цаашид санхүүгийн тайланд шууд бөгөөд материаллаг хэмжээгээр нөлөөлж болзошгүй тул анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

3.1 Балансын данстай холбоотой асуудал

3.1.1 Илрүүлэлт: Уул уурхайн хүрээлэнгийн ойд шагналд зориулан 500.0 мянган төгрөгийн бэлэн мөнгө зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах;" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

3.1.2 Эрсдэл: Бэлэн мөнгийг зориулалт бусаар зарцуулах, үр өгөөж буурах;

3.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Мөнгөн хөрөнгийг хэмнэлттэй үр ашигтай зарцуулах;

3.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллана.

3.2 НББ-ийн бодлоготой холбоотой асуудал

3.2.1 Илрүүлэлт: Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь тухайн байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохироогүй, НББОУС, холбогдох заавар журамд нийцээгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.2-т "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага нь нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөж ажиллана" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

3.2.2 Эрсдэл: Өөрийн үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулж мөрдөж ажиллаагүй байх;

3.2.3 Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгээ байгууллагын онцлогт тохируулан боловсруулан мөрдөж ажиллах;

3.2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллана.

3.3 Мөнгө хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

- 3.3.1 Илрүүлэлт: Кассын тайлангийн бэлэн мөнгөний орлого зарлагын баримт дугаарлагдаагүй, дараа тайлан тооцооны 1,682.7 мянган төгрөгийн гүйцэтгэлийн баримт хангалтгүй, 12 дугаар сарын нярвын тайлан байхгүй кассын жилийн эцсийн үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 -д "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 14.4-д "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.2-д "бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага;" гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлээгүй, санхүүгийн тайлангийн "Оршин байх", Үнэн зөв байдал", "Иж бүрэн байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
- 3.3.2 Эрсдэл: Санхүүгийн тайлан буруу илэрхийлэгдэх, мөнгөн хөрөнгийн тайлан гаргаагүй, ажил гүйлгээг бүртгэлд тусгаагүй байх;
- 3.3.3 Өгсөн зөвлөмж: Холбогдох хууль журмын дагуу анхан шатны баримтын бүрдлийг хангаж ажиллах;
- 3.3.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллана.

3.4 Хангамжийн данстай холбоотой асуудал

- 3.4.1 Илрүүлэлт: Тайлант хугацаанд 1,371.2 мянган төгрөгийн бараа материал, урсгал засварын материал, бусад хангамжийн материалыг анхан шатны бүрдэл дутуу баримтыг үндэслэн бүртгэлд тусгасан байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.5-д "Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно", 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэсэн заалтууд, санхүүгийн тайлангийн "Тохиолдсон байх" гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцээгүй байна.
- 3.4.2 Эрсдэл: Бараа материалын тайлангийн үлдэгдэл дүн буруу илэрхийлэгдэх;
- 3.4.3 Өгсөн зөвлөмж: Холбогдох хууль журмын дагуу анхан шатны баримтын бүрдлийг хангаж ажиллах;
- 3.4.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллана.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2020 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

4.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөг/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>440,684,226.13</u>	<u>1,606,625,539.73</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	35,683,433.13	132,571,090.31
311	Кассад байгаа бэлэн мөнгө	241,287.00	00.00
31130	Нэмэлт санхүүжилт	241,287.00	00.00
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	35,442,146.13	132,571,090.31
3121	Төгрөг	35,442,146.13	132,571,090.31
31217	Чингис хаан дахь харилцах		8000.00
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	35,421,622.90	16,028,358.02
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	20,523.23	116,534,732.29
33	АВЛАГА	15,037,233.28	117,770,786.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	5,299,254.28	00.00
335	Бусад авлага	9,737,979.00	117,770,786.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	9,737,979.00	117,770,786.00
34	УРЬДЧИЛГАА	317,002,300.00	1,284,301,275.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	317,002,300.00	1,284,301,275.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	72,961,259.72	71,982,388.42
354	Хангамжийн материал	72,961,259.72	71,982,388.42
35410	Бичиг хэргийн материал	517,000.00	00.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,100,000.10	68.80
35470	Бусад хангамжийн материал	71,344,259.62	71,982,319.62
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,449,152,707.30</u>	<u>1,332,336,349.52</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,449,152,707.30	1,332,336,349.52
392	Биет хөрөнгө	1,395,535,040.75	1,278,894,683.01
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	679,035,860.00	679,035,860.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-37,772,708.53	-59,047,719.61
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	1,415,926,221.29	1,415,926,221.29
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-666,772,885.45	-762,401,502.09
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	23,616,916.00	23,616,916.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-21,598,362.72	-22,014,092.76
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	3,000,000.00	3,000,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-429,999.84	-479,999.82
39217	Ном	530,000.00	1,259,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	53,617,666.55	53,441,666.51
39301	Программ хангамж	880,000.00	880,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-513,333.45	-689,333.49
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	53,251,000.00	53,251,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,889,836,933.43</u>	<u>2,938,961,889.25</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>15,156,900.00</u>	<u>1,331,811.72</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15,156,900.00	1,331,811.72

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
413	Өглөг	00.00	1,331,811.72
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	00.00	1,331,811.72
414	Урьдчилж орсон орлого	15,156,900.00	00.00
41440	Бусад урьдчилж орсон орлого	15,156,900.00	00.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,874,680,033.43</u>	<u>2,937,630,077.53</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,874,680,033.43	2,937,630,077.53
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	319,956,570.00	319,956,570.00
51101	Өмч: - төрийн	319,956,570.00	319,956,570.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,120,041,051.71	2,182,991,095.81
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,120,041,051.71	1,135,197,951.71
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	1,047,793,144.10
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	434,682,411.72	434,682,411.72
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>1,889,836,933.43</u>	<u>2,938,961,889.25</u>

4.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөг/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	772,126,499.74	1,438,193,036.31
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	772,126,499.74	1,438,193,036.31
120	Нийтлэг татварын бус орлого	772,126,499.74	1,438,193,036.31
120002	Хүүгийн орлого	00.00	496,160.31
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	772,126,499.74	1,398,646,876.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	772,126,499.74	1,378,890,241.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	19,756,635.00
120005	Түрээсийн орлого	00.00	38,850,000.00
120009	Бусад орлого	00.00	200,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	474,488,840.16	390,399,892.21
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	474,488,840.16	390,399,892.21
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	473,954,140.16	384,899,892.21
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	156,176,537.58	127,852,188.83
210101	Үндсэн цалин	156,176,537.58	127,852,188.83
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	18,987,180.00	15,934,990.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	13,298,829.00	11,185,290.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,557,621.00	1,338,447.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,246,095.00	1,070,760.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	262,240.00	212,774.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,622,395.00	2,127,719.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	27,006,002.43	26,306,378.80
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,316,002.53	15,234,434.30
210302	Түлш, халаалт	9,689,999.90	11,071,944.50
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	14,250,491.30	6,022,696.00
210401	Бичиг хэрэг	2,082,650.00	1,431,886.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,760,344.00	1,067,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,792,197.30	2,931,310.00
210404	Ном, хэвлэл	346,100.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	450,000.00	425,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	1,906,600.00	167,500.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	912,600.00	00.00
2105	Нормативд зардал	3,672,711.00	9,407,606.80
210502	Хоол, хүнс	3,053,711.00	1,497,606.80
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	619,000.00	7,910,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	790,800.00	1,154,188.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	300,300.00	430,888.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	272,500.00	10,000.00
210604	Урсгал засвар	218,000.00	713,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	15,895,970.00	10,899,258.00
210701	Гадаад албан томилолт	10,256,070.00	6,920,520.00

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210702	Дотоод албан томилолт	5,639,900.00	3,798,738.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	00.00	180,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,616,341.00	5,950,296.05
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	9,338,667.00	3,111,500.05
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,500,000.00	1,500,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	522,500.00
210807	Газрын төлбөр	695,024.00	686,396.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	82,650.00	129,900.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	225,558,106.85	181,372,289.73
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	66,697,822.00	63,826,931.95
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	158,860,284.85	117,545,357.78
211	ХҮҮ	00.00	5,000,000.00
2112	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	00.00	5,000,000.00
211201	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	00.00	5,000,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	534,700.00	500,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	534,700.00	500,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	534,700.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	00.00	500,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	297,637,659.58	1,047,793,144.10
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	98,332,687.32	00.00
225007	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зардал	98,332,687.32	00.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-98,332,687.32	00.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	199,304,972.26	1,047,793,144.10

4.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан
/төгрөг/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	721,109,824.74	1,638,431,015.31
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	721,109,824.74	1,638,431,015.31
120	Нийтлэг татварын бус орлого	721,109,824.74	1,638,431,015.31
120002	Хүүгийн орлого	00.00	496,160.31
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	721,109,824.74	1,401,646,876.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	721,109,824.74	1,378,890,241.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	22,756,635.00
120005	Түрээсийн орлого	00.00	38,850,000.00
120009	Бусад орлого	00.00	197,437,979.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	535,253,733.73	1,423,772,572.13
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	535,253,733.73	1,423,772,572.13
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	534,719,033.73	1,418,272,572.13
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	155,873,848.00	110,587,527.83
210101	Үндсэн цалин	155,873,848.00	110,587,527.83
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	23,471,804.00	30,867,585.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	17,316,583.50	21,864,539.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,551,133.16	2,315,069.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,171,465.53	1,028,921.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	237,372.18	514,459.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,195,249.63	5,144,597.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	27,456,002.53	25,034,434.30
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,316,002.53	15,234,434.30
210302	Түлш, халаалт	10,140,000.00	9,800,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	16,928,291.30	6,218,996.00
210401	Бичиг хэрэг	3,173,650.00	863,486.00
210402	Тээвэр, шатахуун	5,206,444.00	1,067,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,010,197.30	2,931,310.00
210404	Ном, хэвлэл	346,000.00	830,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	500,000.00	425,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	3,692,000.00	102,200.00
2105	Нормативд зардал	3,647,711.00	3,954,067.00
210502	Хоол, хүнс	3,028,711.00	979,067.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	619,000.00	2,975,000.00

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,140,565.25	724,688.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	9,868,065.25	430,888.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	54,500.00	10,000.00
210604	Урсгал засвар	218,000.00	283,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	16,764,070.00	10,899,258.00
210701	Гадаад албан томилолт	10,256,070.00	4,372,160.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,508,000.00	6,347,098.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	00.00	180,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,973,974.30	5,651,296.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	8,520,300.30	2,812,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,500,000.00	1,500,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	176,000.00	522,500.00
210807	Газрын төлбөр	695,024.00	686,396.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	82,650.00	129,900.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	269,462,767.35	1,224,334,720.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	269,462,767.35	1,224,334,720.00
211	ХҮҮ	00.00	5,000,000.00
2112	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	00.00	5,000,000.00
211201	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	00.00	5,000,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	534,700.00	500,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	534,700.00	500,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	534,700.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	00.00	500,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	185,856,091.01	214,658,443.18
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	167,949,842.34	117,770,786.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	167,949,842.34	117,770,786.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	167,949,842.34	117,770,786.00
223001	Бусад хөрөнгө	167,949,842.34	117,770,786.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-167,949,842.34	-117,770,786.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	17,906,248.67	96,887,657.18
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	17,777,184.46	35,683,433.13
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	35,683,433.13	132,571,090.31

4.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөг/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	266,705,570.00	142,913,772.00	770,769,579.45	1,180,388,921.45
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	149,966,500.00	149,966,500.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	266,705,570.00	142,913,772.00	920,736,079.45	1,330,355,421.45
Тайлант үеийн үр дүн	53,251,000.00	00.00	199,304,972.26	252,555,972.26
2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	319,956,570.00	434,682,411.72	1,120,041,051.71	1,874,680,033.43
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	15,156,900.00	15,156,900.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	319,956,570.00	434,682,411.72	1,135,197,951.71	1,889,836,933.43
Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	1,047,793,144.10	1,047,793,144.10
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	319,956,570.00	434,682,411.72	2,182,991,095.81	2,937,630,077.53

5. Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо:	Аудитын нэр:	Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	Аудитын код:
2020.02.25			САГ-2020-114-СТА-ТӨҮГ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэн		Мянган төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаа с гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Түрээсийн орлогын 30 хувийг төвлөрүүлээгүй 11,655.0 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлэх	11,655.0	Төлбөрийн акт тогтоох	Нягтлан бодогч	В.Эрдэнээ
2	Бусад этгээдээс худалдан авалт хийсэн үнээс ХХОАТ суутган тооцоогүй 3,581.6 мянган төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлэх	3,581.6	Төлбөрийн акт тогтоох	Нягтлан бодогч	В.Эрдэнээ
3	Регал инженеринг ХХК, иргэн Цогзолмаа нартай сарын 4 хувийн хүүтэй гэрээ хийж байгууллагад 155,500.0 мянган төгрөгийн санхүүгийн зээлийн өр төлбөр үүсгэсэн, зээлийн хүүд 5,000.0 мянган төгрөгийг төлсөн	5,000.0	Албан шаардлага өгөх	Нягтлан бодогч	В.Эрдэнээ
4	Кассын тайлангийн бэлэн мөнгөний орлого зарлагын баримт дугаарлагдаагүй, дараа тайлан тооцооны 1,682,7 мянган төгрөгийн гүйцэтгэлийн баримт хангалтгүй, 12 дугаар сарын нярвын тайлан байхгүй үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй	1,682.7	Зөвлөмж өгөх	Нягтлан бодогч	В.Эрдэнээ
5	Тайлант хугацаанд 1,371.2 мянган төгрөгийн бараа материал, урсгал засварын материал, бусад хангамжийн материалыг гүйцэтгэлийн баримтгүй зарцуулсан байна.	1,371.2	Зөвлөмж өгөх	Нягтлан бодогч	В.Эрдэнээ
6	Уул уурхайн хүрээлэнгийн ойд шагналд зориулан бэлэн мөнгө зарцуулсан	500.0	Зөвлөмж өгөх	Нягтлан бодогч	В.Эрдэнээ
7	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь нягтлан бодох бүртгэл,	-	Зөвлөмж өгөх	Нягтлан бодогч	В.Эрдэнээ

Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

	тайлагнал, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн бусад үйл ажиллагаатай уялдаагүй, ашиглалтгүй				
	Дүн	23,790.5			

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2020 оны 03 дугаар сарын 03 № 02/36
С.Аг-2020/114/СТА-ТӨЧГ

Улаанбаатар хот

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-д заасан Үндэсний аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-д заасны дагуу Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Тус хүрээлэн нь 1935 мкв талбай бүхий конторын зориулалттай барилгыг эзэмшдэг бөгөөд 925 мкв талбайг 1 жилийн хугацаатайгаар Шинжлэх ухаан технологийн их сургуулийн харьяа Уул уурхайн хүрээлэнд түрээслэж байна. Түрээсийн орлогын 30.0 хувь буюу 11,655,000.00 төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлээгүй.
2. 1 мкв талбайг 3,500.00 төгрөгөөр тооцож түрээслэдэг бөгөөд “Төрийн өөрийн өмчийн эд хөрөнгийн түрээсийн төлбөрийн жишиг үнэ батлах тухай” журмыг дагаж мөрдөөгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах”, Засгийн газрын 2016 оны 134 дүгээр тогтоолоор баталсан “Төрийн өөрийн өмчийн эд хөрөнгийг түрээслэх журам”-ын 17-д “Төрийн өөрийн өмчийн эд хөрөнгийн түрээсийн төлбөрийг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар төвлөрүүлж улсын төвлөрсөн төсөвт оруулна...”, Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2016 оны 102 дугаар тогтоолоор баталсан “Түрээсийн гэрээний үлгэрчилсэн загвар батлах тухай журам”-ын 2-т “Улсын төсөвт төвлөрүүлэх түрээсийн төлбөрийн хэмжээг түрээсийн нийт орлогын 30 хувиар тогтоож...”,

Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2016 оны 119 дүгээр тогтоолоор баталсан “Төрийн өөрийн өмчийн эд хөрөнгийн түрээсийн төлбөрийн жишиг үнэ батлах тухай журам”-ын 1-д “Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь ... түрээслүүлэх төлбөрийн хэмжээг түрээслэгчийн эрхэлж буй үйл ажиллагааны ангилал, салбарын чиглэлийг харгалзан дараах байдлаар тогтооно”, “Бусад зориулалт-10,000.00 төгрөг” гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Акт, албан шаардлагын биелэлт хангагдаагүй тохиолдолд Төрийн аудитын тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.2.2-д “Төрийн аудитын байгууллагаас тавьсан албан шаардлага, төлбөрийн актыг цаг хугацаанд нь биелүүлээгүй тохиолдолд зөрчил гаргасан албан тушаалтныг үүрэгт ажлаас нь халах тухай саналыг төрийн аудитын байгууллага эрх бүхий албан тушаалтанд хүргүүлнэ” гэж заасны дагуу хариуцагч албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулахаар эрх бүхий албан тушаалтанд санал хүргүүлнэ.

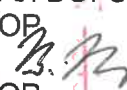

\\10.10.10.20\Bichig_Khereg\Akt\2020\0303SAG5.Docx

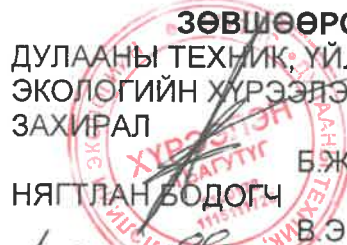

001090072

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.12-т “аудитын явцад илэрсэн төлбөр, зөрчлийг барагдуулах акт, албан шаардлага өгөх...” Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2016 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Төрийн аудитын байгууллагын акт тогтоох, албан шаардлага өгөхөд баримтлах журам”-ын 3.1-д “...дараах алдаа зөрчилд төрийн аудитын байгууллага төлбөрийн акт тогтооно” гэсэн заалтуудыг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Улсын төсөвт төвлөрүүлээгүй 11,665,000.00 төгрөгийг Үндэсний аудитын газрын Төв төрийн сангийн 100900000601 тоот дансанд 2020 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор төвлөрүүлэх,
2. Төрийн өөрийн өмчийн эд хөрөнгийн түрээсийн төлбөрийн жишиг үнийг баримталж ажиллах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх,
3. Төлбөрийн актын биелэлтийг 2020 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн захирал Б.Жаргалсайхан, Нягтлан бодогч В.Эрдэнээ нарт хариуцуулав.

АКТЫГ

ТОГТООСОН:
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ БӨГӨӨД ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР
 Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТОР
 С.ОТГОНХОРЛОО
“ДУНДМАНХАЙДАЙ АУДИТ” ХХК
АУДИТОР
 Ж.БЯМБАЖАВ

ЗӨВШӨӨРСӨН:
ДУЛААНЫ ТЕХНИК, ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН
ЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭНГИЙН
ЗАХИРАЛ
 Б.ЖАРГАЛСАЙХАН
НЯГТЛАН БОДОГЧ
 В.ЭРДЭНЭЭ

Акт, албан шаардлагын биелэлт хангагдаагүй тохиолдолд Төрийн аудитын тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.2.2-д “Төрийн аудитын байгууллагаас тавьсан албан шаардлага, төлбөрийн актыг цаг хугацаанд нь биелүүлээгүй тохиолдолд зөрчил гаргасан албан тушаалтныг үүрэгт ажлаас нь халах тухай саналыг төрийн аудитын байгууллага эрх бүхий албан тушаалтанд хүргүүлнэ” гэж заасны дагуу хариуцагч албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулахаар эрх бүхий албан тушаалтанд санал хүргүүлнэ.

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2020 оны 03 дугаар сарын 03

№ 02/37

Улаанбаатар хот

СДГ- 2020/114/СТА - ТӨЧГ

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-д заасан Үндэсний аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-д заасны дагуу Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Тус хүрээлэн нь тайлант хугацаанд бусад этгээдээс худалдан авалт хийсэн үнээс ХХОАТ суутган тооцоогүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах”, 2019 онд хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан ХХОАТ-ын 23 дугаар зүйл “23.1-т Энэ хуулийн 17 дугаар зүйл, 22.1.4-т зааснаар тодорхойлсон орлогын жилийн дүнд 10 хувиар тооцож, албан татвар ногдуулна” гэх заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.12-т “аудитын явцад илэрсэн төлбөр, зөрчлийг барагдуулах акт, албан шаардлага өгөх...” Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2016 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Төрийн аудитын байгууллагын акт тогтоох, албан шаардлага өгөхөд баримтлах журам”-ын 3.1-д “...дараах алдаа зөрчилд төрийн аудитын байгууллага төлбөрийн акт тогтооно” гэсэн заалтуудыг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Тайлант хугацаанд бусад этгээдээс худалдан авалт хийсэн үнээс ХХОАТ суутган тооцоогүй 3,581,664.00 төгрөгийг буруутай этгээдээр төлүүлж Үндэсний аудитын газрын Төв төрийн сангийн 100900000601 тоот дансанд 2020 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор төвлөрүүлэх,
2. Төлбөрийн актын биелэлтийг 2020 оны 6 дугаар сарын 10-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн захирал Б.Жаргалсайхан, Нягтлан бодогч В.Эрдэнээ нарт хариуцуулав.

АКТЫГ

ТОГТООСОН:

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ БӨГӨӨД ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТОР
С.ОТГОНХОРЛОО
“ДУНДМАНХАЙДАЙ АУДИТ” ХХК АУДИТОР
Х.БЯМБАЖАВ

ЗӨВШӨӨРСӨН:

ДУЛААНЫ ТЕХНИК, ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН
ЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭНГИЙН ЗАХИРАЛ
Б.ЖАРГАЛСАЙХАН
НЯГТЛАН БОДОГЧ
В.ЭРДЭНЭЭ

Акт, албан шаардлагын биелэлт хангагдаагүй тохиолдолд Төрийн аудитын тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.2.2-д “Төрийн аудитын байгууллагаас тавьсан албан шаардлага, төлбөрийн актыг цаг хугацаанд нь биелүүлээгүй тохиолдолд зөрчил гаргасан албан тушаалтныг үүрэгт ажлаас нь халах тухай саналыг төрийн аудитын байгууллага эрх бүхий албан тушаалтанд хүргүүлнэ” гэж заасны дагуу хариуцагч албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулахаар эрх бүхий албан тушаалтанд санал хүргүүлнэ.

\\10.10.10.20\Bichig_Khereg\Akt\2020\0303SAG4.Docx

001090070

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2020 оны 03 дугаар сарын 03 № 02/62

Улаанбаатар хот

Сэтг. 2020/114/СТ-ТӨЧГ

Зөрчил арилгуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-д заасан Үндэсний аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-д заасны дагуу Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант хугацаанд Регал инженеринг ХХК, иргэн Цогзолмаа нартай сарын 4 хувийн хүүтэй гэрээ хийж байгууллагад санхүүгийн зээлийн өр төлбөр 155,500.0 мянган төгрөг үүсгэсэн, зээлийн хүүд 5,000,000.00 төгрөгийг төлсөн ба өөрийн харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчаас тушаал шийдвэргүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйл, 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ", 20 дугаар зүйлийн 20.2.6-д "... бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйл 6.4.5-т "төсвийн захирагч төсвийн орлогыг барьцаалах, түүгээр баталгаа гаргахгүй байх"; 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх"; 6.6.2-т "төсвийн захирагч нь төсвийн асуудлаа өөрийн харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчаар дамжуулан шийдвэрлүүлдэг байх;" гэсэн заалтууд мөрдөн ажиллах", Нийтийн албанд болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1-д "Албан тушаалтан албан үүргээ гүйцэтгэхдээ өөрийн болон өөртэй нь хамаарал бүхий этгээдийн хувийн ашиг сонирхлыг хөндсөн захиргааны шийдвэр гаргах, удирдах, хяналт, шалгалт хийх, хариуцлага хүлээлгэх, гэрээ байгуулах, эдгээрийг хэлэлцэх, бэлтгэх, оролцох зэрэг үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно." гэж заасантай тус тус нийцээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.12-т "аудитын явцад илэрсэн төлбөр, зөрчлийг барагдуулах акт, албан шаардлага өгөх..." Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2016 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн аудитын байгууллагын акт тогтоох, албан шаардлага өгөхөд баримтлах журам"-ын 4.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Регал инженеринг ХХК, иргэн Цогзолмаа нартай зээлийн тооцоо өр төлбөр үүсгэсэн, зээлийн хүүд 5,000,000.00 төгрөгийн үр өгөөжгүй зардал зарцуулсан зөрчлийн дахин давтан гаргахгүй ажиллах, байгууллагын удирдлага нь холбогдох хууль эрх зүйн актуудыг мөрдөж асуудлаа шийдвэрлүүлдэг байх

Акт, албан шаардлагын биелэлт хангагдаагүй тохиолдолд Төрийн аудитын тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.2.2-д "Төрийн аудитын байгууллагаас тавьсан албан шаардлага, төлбөрийн актыг цаг хугацаанд нь биелүүлээгүй тохиолдолд зөрчил гаргасан албан тушаалтныг үүрэгт ажлаас нь халах тухай саналыг төрийн аудитын байгууллага эрх бүхий албан тушаалтанд хүргүүлнэ" гэж заасны дагуу хариуцаж албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулахаар эрх бүхий албан тушаалтанд санал хүргүүлнэ.

\\10.10.10.20\Richie_Kherep\Alban Shaardлага\2020\0303SAG18.Docx

001080242

2. Албан шаардлагын биелэлтийг 2020 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Дулааны техник, үйлдвэрлэлийн экологийн хүрээлэнгийн захирал Б.Жаргалсайхан, Нягтлан бодогч В.Эрдэнээ нарт хариуцуулав.

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ

ТОГТООСОН:

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ БӨГӨӨД ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

 Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТОР

 С.ОТГОНХОРЛОО
“ДУНДМАНХИДАЙ АУДИТ” ХХК
АУДИТОР

 Ж.БЯМБАЖАВ

ЗӨВШӨӨРСӨН:

ДУЛААНЫ ТЕХНИК, ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН
ЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭНГИЙН
ЗАХИРАЛ

 Б.ЖАРГАЛСАЙХАН
НЯГТЛАН БОДОГЧ

 В.ЭРДЭНЭЭ

Акт, албан шаардлагын биелэлт хангагдаагүй тохиолдолд Төрийн аудитын тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.2.2-д “Төрийн аудитын байгууллагаас тавьсан албан шаардлага, төлбөрийн актыг цаг хугацаанд нь биелүүлээгүй тохиолдолд зөрчил гаргасан албан тушаалтныг үүрэгт ажлаас нь халах тухай саналыг төрийн аудитын байгууллага эрх бүхий албан тушаалтанд хүргүүлнэ” гэж заасны дагуу хариуцагч албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулахаар эрх бүхий албан тушаалтанд санал хүргүүлнэ.

